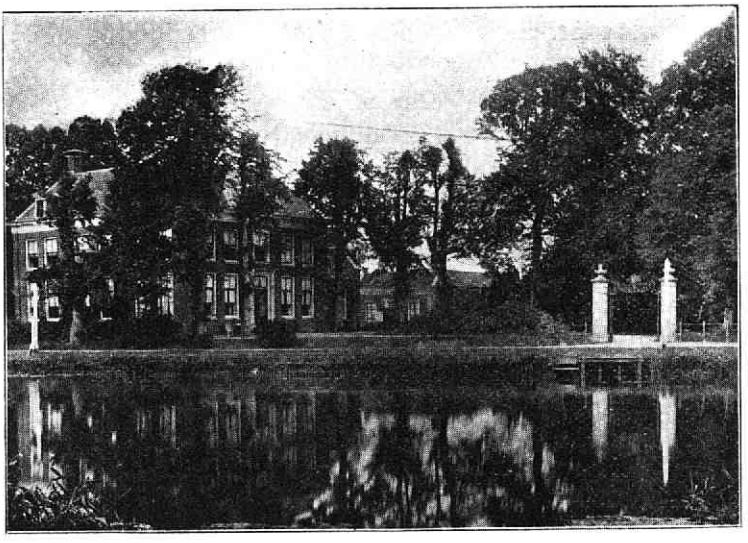

„SIC TRANSIT GLORIA MUNDI."

De Buitenplaats „Cromwijck"

De Buitenplaats *„Cromwyck"* aan de Vecht, met de Steenfabriek van dien naam, door Claas Bruin herdacht in diens „Speelreis langs de Vecht-stroom":

Maar hoe regeert hier cerberus?
of braakt een Etna deeze vonken,
of Hekla, of Vezuvius?
of word hier 't wapentuig geklonken
van Mulciber, daar 't dierbaarst' bloed
Door word gestort in oorlogsstormen,
Neen, Reisgenooten, 't is een gloed
Die steenen kan uit klei hervormen.
't Geen in een harde stof verkeert,
Tot nut der Bouwkunst, nooit volleert.

'n Rotgans! 'k voel mijn geest gedreeven,
Nu Kromwijk mij in de oogen blinkt,
Om u behoorlijke eer te geeven,
Hoewel met flaauwe en glanslooze inkt.
O Dichter! die deez' kleenen tooren
Tot uw Parnas verkooren had,
Wat liet gij hier al klanken hooren.
De Vechtstroom was u hengste-nat.
Al moet gij 't licht des leevens derven,
Uw Poëzy zal nimmer sterven.

De brand, welke op 15 dezer het huis „Cromwijck" heeft geteisterd, geeft schrijver dezes, als zijnde diens ouderlijk huis, aanleiding om hieromtrent eenige nadere bizonderheden, ook van historischen aard, in dit Jaarboekje te vermelden:

Deze destijds fraae Buitenplaats, waarop 't oud-Vechtsch Landhuis met mooi poorthek is gelegen aan de kromming van de Vecht (vandaar die naam), onder de gemeente Maarsseveen aan het Zandpad op de grens van de gemeente Breuken-St. Pieters, waaronder de toenmalige steenplaats van dien naam ressorteerde, waarvan de aldaar gefabriceerde steen eene vermaardheid genoot om zijne deugdelijkheid en fraaie kleur.

Het Heerenhuis is in het jaar 1672 door de Franschen verbrand, en later weder opgebouwd door de grootmoeder van den bekenden dichter-krijgsman Lucas Rotgans, die hetzelve bewoonde, en aldaar overleed op 3 November 1710.

In 1731 werd eigenares hiervan Vrouwe Sophia Buijs, geboren Huydecoper, die hetzelve weder verkocht aan Vrouwe Pergens van Nyenrode, terwijl hetzelve op 18 Mei 1757 door huwelijk met Cornelia Toll in eigendom kwam aan den Heer Nicolaas Johannes Bastert en in de Familie Bastert onafgebroken verbleef tot Mei 1904; wanneer hetzelve, wegens sterfgeval van den Heer Jacob Nicolaas Bastert, tengevolge van verkoop, in andere handen overging, terwijl door plaats gehad hebbende verkavelingen de Buitenplaats werd gesplitst, waardoor veel schoons ging verloren!

De tegenwoordige eigenaar en bewoner der Buitenplaats is de heer Duynstee, die hierop drijft een kapok- en parfumeriefabriek, terwijl de vorige eigenaars hiervan respectievelijk waren de Familles Westerman en Lichtenbelt.

De aan de Tienhovensche Vaart staande Boerenhofstede, genaamd „Rietveld", thans bewoond door den eigenaar, den Heer J. Stolwijk, werd voorheen in de oude papieren aangeduid als „de boerebruijker „Rietveld" met 44 morgen land, vormende destijds met de steenplaats „Cromwijck" met gebouwen en arbeiderswoningen een aaneengesloten geheel.

Tot slot nog deze aanhaling:

„Men presenteert te verhuuren een playsante, en vrugtbare „Hofstede, gelegen aan de Vegt tusschen Breukelen en Maer„sen genaamt Kromwijk, versien met veel grote kamers, ver„trekken en cabinetten, groote keuken, verwelfde kelders, „Koetshuijs en Stallinge voor 9 paarden, Tuynmanshuys, „voorts met Bogaerds, Tuynen, Vijvers, Heggen en Lanen, „met een groote Moestuyn, alle met uytgelese vrugten van al„derhande soort beplant; Die gading heeft addresseere sig aan „de plaets zelfs en tot Amsterdam aan den Makclaer Lucas „de Schepper".

Januari 1708 geplaatst.

J. D. BASTERT.

Breukelen Sint-Pieters 29 Maart 1934.